

Taylor-utveckling

Ex

$$e^{3x} \text{ kring } x=1 \text{ (Potenser av } x-1) \\ e^{3x} = e^{3(x-1)+3} = e^3 \cdot e^{3(x-1)} = e^3 \left(1 + \frac{3(x-1)}{1} + \frac{3^2(x-1)^2}{2} + \frac{3^3(x-1)^3}{6} + \frac{3^4(x-1)^4}{24} + \dots \right)$$

Utveckling av $\ln(1+x)$ kring $x=0$

$$1+x+x^2+\dots+x^n = \frac{1-x^{n+1}}{1-x}$$

$$n \rightarrow \infty \Rightarrow 1+x+x^2+\dots+x^n+\dots = \frac{1}{1-x} \quad \text{om } |x| < 1$$

$$\frac{1}{1-x} = \frac{1}{1-(x)} = 1-x+x^2-x^3+x^4-x^5+\dots$$

$$\ln(1+x) = \int \frac{1}{1+x} dx = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \frac{x^4}{4} + \dots + C \quad |x| < 1$$

$$0 = \ln(1) = 0+0+\dots+C \Rightarrow C=0$$

Öfika former för resttermen

$$\text{Integralform: } r(x) = (-1)^n \int_a^x \frac{(x-t)^n}{n!} f^{(n+1)}(t) dt$$

$$\text{Lagrange: } r(x) = \frac{f^{(n+1)}(\xi)}{(n+1)!} (x-a)^{n+1} \quad a < \xi < x$$

Bev

En generaliserad medelvärdesats

Om f och g är kontinuerliga samt att g inte antar tecken värdet 0 så $\int_a^b f(x)g(x)dx = f(\xi) \int_a^b g(x)dx$

För fallet $g>0$

Låt $m = \min f$, $M = \max f$ för $a \leq x \leq b$, $m \leq f(x) \leq M$ $m g(x) \leq f(x) \leq M g(x)$

$$\int_a^b m g(x) dx \leq \int_a^b f(x) g(x) dx \leq \int_a^b M g(x) dx$$

$$m \int_a^b g(x) dx \leq \int_a^b f(x) g(x) dx \leq M \int_a^b g(x) dx$$

$$m \leq \frac{\int_a^b f(x) g(x) dx}{\int_a^b g(x) dx} \leq M$$

Enligt satsen om mellanliggande värden existerar ξ s.a. $f(\xi) = \frac{\int_a^b f(x) g(x) dx}{\int_a^b g(x) dx}$

Bev av Lagrange

$$(-1)^n \int_a^x \frac{(x-t)^n}{n!} f^{(n+1)}(t) dt = f^{(n+1)}(\xi) \int_a^x \frac{(x-t)^n}{n!} dt = \left[f^{(n+1)}(\xi) (-1)^n \frac{(x-t)^{n+1}}{(n+1)!} \right]_a^x = f^{(n+1)}(\xi) (-1)^n \frac{(x-a)^{n+1}}{(n+1)!} = f^{(n+1)}(\xi) \frac{(x-a)^{n+1}}{(n+1)!}$$

Def

f är "stort O " av g när $x \rightarrow a$. (Detta skrivs $f(x) = O(g(x))$) om $\left| \frac{f(x)}{g(x)} \right|$ är begränsad när $x \rightarrow a$

Restterm $r(x) = O(x-a)^{n+1}$

$O(x^k)$ betyder termer x^k och högre potenser

Ex

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos(x)}{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - (1 - \frac{x^2}{2} + \frac{x^4}{24} - \dots)}{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - (1 - \frac{x^2}{2} + O(x^4))}{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - 1 + \frac{x^2}{2} + O(x^4)}{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{x^2}{2} + O(x^4)}{x^2} = \frac{1}{2} + O(x^2) = \frac{1}{2}$$

Ex

$$\frac{\sin(x)}{1 - \cos(x)} = \frac{(x - O(x^3))}{1 - (1 - \frac{x^2}{2} + O(x^4))} = \frac{x - O(x^3)}{\frac{x^2}{2} + O(x^4)} = \frac{x + O(x^3)}{\frac{x^2}{2} + O(x^4)} = \frac{x^2 + O(x^4)}{x^2 + O(x^4)} = \frac{x^2(1 + O(x^2))}{x^2(\frac{1}{2} + O(x^2))} \rightarrow \frac{1}{\frac{1}{2}} = 2$$

Ex

$$\frac{\sin(x) \arctan(x) - x^2}{(\cos(x)-1)^3} = \frac{(x - \frac{x^3}{6} + O(x^5))(x - \frac{x^3}{3} + O(x^5)) - x^2}{(1 - \frac{x^2}{2} + O(x^4) - 1)^3} = \frac{x^2 - \frac{x^4}{6} + O(x^6) - \frac{x^4}{3} + \frac{x^6}{9} + O(x^8) + O(x^6) - x^2}{(-\frac{x^2}{2} + O(x^4))^3} = \frac{-\frac{x^4}{6} + \frac{x^6}{9} + O(x^6)}{(-\frac{x^2}{2})^3} = \frac{-\frac{x^4}{6} + O(x^2)}{x^3(\frac{1}{8} + O(x^2))} = \frac{-\frac{1}{6}}{\frac{1}{8}} = -\frac{4}{3}$$

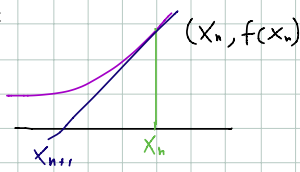
Approximation av e^x

$$r(x) = \frac{e^{-x} x^{n+1}}{(n+1)!} = e^{-x} \frac{x \cdot x \cdot \dots \cdot x}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \dots \cdot (n+1)} \rightarrow 0 \quad \forall x$$

Om $f(x) = P(x) \cdot O(x^{n+1})$, P är ett polynom av grad n så är P Maclaurinpolynomet

Feluppskattning i Newtons metod

Metoden:

Tangentens ekv: $y - f(x_n) = f'(x_n)(x - x_n)$

$$y = 0$$

$$-f(x_n) = f'(x_n)(x_{n+1} - x_n)$$

$$x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)}$$

Låt x^* vara lösningen till $f(x) = 0$. Lagrange restterm ger då att:

$$0 = f(x^*) = f(x_n) + f'(x_n)(x^* - x_n) + f''(\xi) \frac{(x^* - x_n)^2}{2} =$$

$$-f'(x_n)(x^* - x_{n+1}) + f''(\xi) \frac{(x^* - x_n)^2}{2}$$

$$-f'(x_n)(x_{n+1} - x_n) + f'(x_n)(x^* - x_n) + f''(\xi) \frac{(x^* - x_n)^2}{2} =$$

$$f'(x_n)(-x_{n+1} + x_n + x^* - x_n) + f''(\xi) \frac{(x^* - x_n)^2}{2} = 0$$

$\Leftrightarrow$

$$x^* - x_{n+1} = - \frac{f''(\xi)}{2f'(x_n)} (x^* - x_n)^2$$

$$|x^* - x_{n+1}| \leq \frac{\max |f''|}{2 \min |f'|} (x^* - x_n)^2$$

En a posteriori uppskattning

Om vi att $f(x_n) \approx f(x^*) = 0$, vad vet vi då om $x_n - x^*$?

$$f(x_n) - f(x^*) = f'(\xi)(x_n - x^*)$$

$$|x_n - x^*| \leq \frac{|f(x_n) - f(x^*)|}{\min |f'|}$$